

## บทคัดย่อ

ชื่อผู้จัดทำ : นางวันเพ็ญ สุวรรณประทีป  
 นักศึกษาศาสน์พระปกเกล้า หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง  
 การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 11 กลุ่มที่ 8

ชื่อหัวข้อเอกสาร : แนวทางในการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทางบก เพื่อสนับสนุน  
 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (กรณีศึกษากลุ่มประเทศ CLMV)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. สมภพ มานะรังสรรค์

รายงานการศึกษาเรื่องแนวทางในการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทางบก เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (กรณีศึกษากลุ่มประเทศ CLMV) เป็นการศึกษาเชิงการวิเคราะห์พรรณนา โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่ง ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว รายงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว รายงานข้อมูลแผนงาน/โครงการต่าง ๆ หนังสือราชการ และฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยมีมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งทางบก ได้แก่ การคมนาคมขนส่งทางถนน และการคมนาคมขนส่งทางราง หรือ รถไฟ ตามระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก (East – West Economic Corridor) และตามระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) ที่เอื้อหรือสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทางบกตามระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก – ตะวันตก และระเบียงเศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) รวมทั้งสภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม ตลอดจนเพื่อศึกษาศักยภาพ จุดแข็งและโอกาส ในการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งทางบก และการท่องเที่ยวเพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและสนับสนุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ จากการศึกษา พบว่า ประเทศไทยมีจุดแข็งและโอกาสในปัจจุบันในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหลายประการอันได้แก่ 1) โครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อมด้านมาตรฐานโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่ดีเมื่อเทียบกับเพื่อนบ้านส่วนใหญ่ ทั้ง ทางบก น้ำ และอากาศ รวมทั้งมีระบบไฟฟ้า น้ำประปา และการสื่อสารโทรคมนาคมที่ดี 2) นโยบายภาครัฐ – เป้าหมายการท่องเที่ยวของประเทศไทย คือ เปิดรับนักท่องเที่ยวให้เป็น 30 ล้านคน และมีเป้าหมายรายได้จากภาคการท่องเที่ยว 2 ล้าน ล้านบาท ภายในปี พ.ศ. 2558 รวมทั้งรัฐบาลในปัจจุบันได้เล็งเห็นความสำคัญ โดยกำหนดโครงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตชายทะเลอันดามัน และ อ่าวไทย รวมทั้งการพัฒนาท่าอากาศยาน

นานาชาติ เพื่อรองรับการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้น 3) ทูตการท่องเที่ยว ได้แก่ ภายภาพ : มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ และแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย อาทิ ทะเล ภูเขา แม่น้ำ น้ำตก และกิจกรรมธรรมชาติ เป็นต้น ในส่วนผู้ประกอบการ : มีผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจโรงแรมขนาดเล็ก และขนาดกลาง เกิดขึ้นหลากหลาย รวมทั้งผู้ประกอบการเดินรถโดยสารที่รองรับการเติบโตของภาคการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก เป็นต้น และสำหรับด้านสังคม : ประชาชนภายในประเทศมีความคุ้นเคยกับการต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาตินานเป็นเวลายาวนาน ประกอบกับเป็นสังคมที่มีความหลากหลายเชิงเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งในเชิงพื้นที่และชาติพันธุ์ รวมทั้งมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีความโดดเด่น และเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจจากนานาชาติ และด้านเศรษฐกิจ : ประเทศไทยมีความคุ้มค่าต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว ใช้จ่ายใช้สอย รวมทั้งสกุลเงินของไทยยัง เป็นที่ยอมรับในการใช้สอยในบริเวณเขตเมืองท่องเที่ยวใหญ่ของประเทศเพื่อนบ้าน

อย่างไรก็ตามจากข้อค้นพบดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าด้วยคุณลักษณะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางด้านกายภาพ ภูมิศาสตร์ นโยบายและแผนการพัฒนา รวมทั้งกรอบความร่วมมือภายในอาเซียน GMS และระหว่างกลุ่มประเทศ CLMV เพื่อลดปัญหาและอุปสรรคด้านการคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว ในเชิงกฎ ระเบียบ การเดินทางผ่านดินแดนระหว่างเพื่อนบ้าน (CBTA) และ โครงสร้างพื้นฐานที่มีการพัฒนาอยู่ในระดับที่ดี เป็นผลให้ได้เปรียบในเชิงการสร้างความร่วมมือเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ประกอบกับมีโอกาสที่ดีอันเนื่องมาจากการเติบโตของการท่องเที่ยวทั่วโลก และความต้องการบริโภคจำนวนมากจากนักท่องเที่ยวชาวจีน ที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง ดังนั้น หากทุกภาคส่วนในประเทศไทยทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในการสร้างแนวทางการพัฒนาทั้ง โครงสร้างพื้นฐานที่เข้าถึงจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว และพัฒนาปัจจัยภายในประเทศ อาทิ ความเชื่อมั่นและน่าสนใจของการท่องเที่ยว และการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ เป็นมาตรฐานที่ยั่งยืนตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศ และระหว่างประเทศสมาชิกความร่วมมือต่าง ๆ ในภูมิภาคที่ได้กำหนด อย่างมีส่วนร่วม และบูรณาการ ระหว่างกันในแต่ละภาคส่วนได้จะส่งผลให้เกิดแรงขับเคลื่อนที่เป็นจุดสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้เป็นตัวแทนของการท่องเที่ยวในภูมิภาคได้

นอกจากนี้ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่อเนื่อง โดยผู้ประกอบการไทยควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหรือการลงทุนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวระหว่างประเทศในหลายเส้นทาง เพื่อสร้างเสริมศักยภาพที่นักลงทุนไทยมีความพร้อมมากกว่าประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่

ในท้ายที่สุดหากประเทศไทยต้องการกำหนดจุดขึ้นเป็นศูนย์กลางแห่งการท่องเที่ยวของอาเซียน หรือในกลุ่ม CLMV แล้วนั้น ประเทศไทยควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์และการบูรณาการ การท่องเที่ยว ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานอย่างมีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีการใช้จ่ายสูง รวมทั้งต้องการเข้าถึงผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่าของไทย และกลุ่มประเทศสมาชิกเพื่อนบ้าน แทนการมุ่งเน้นเพียงจำนวนตัวเลขการขยายตัวของปริมาณนักท่องเที่ยว โดยยึดหลักความมีคุณค่าจากความประทับใจที่ได้รับ ความคุ้มค่าในการเดินทางมาท่องเที่ยว และการใช้จ่าย ตลอดจนมาตรฐานการให้บริการที่ดี และตอบสนองความต้องการที่แท้จริง ไปพร้อมกันด้วย ซึ่งจะเป็นข้อสรุปได้ว่าประเทศไทย จะสามารถเร่งปรับตัว เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของกลุ่มประเทศภาคีความร่วมมือได้ในอนาคต